

[Per Stig Møller]

at komme under stadig lavere, men nogenlunde lige lofter. Her må Gorbatsjovs ord om, at det må være nok at have tilstrækkeligt, afprøves i de videre forhandlinger.

Selv om vi på nogle områder godt kan undvære paritet, fordi vi ikke forbereder angreb, men forsvar, således at vi ikke behøver at have den samme mængde af alt, hvad Warszawapagten har, så må troen på, at bare vi har forholdet 1:3, som skønnes at være den overvægt, der er nødvendig for en angriber, ikke blive den berømte, men farlige sovepude. Dette forhold vil jo f.eks. ikke gælde, hvis angriberen samler sig til et lynangreb, der ikke er frontalt, men lokalt. I så fald kan udgangsforholdet jo meget vel være meget værre end 1:3. Andre faktorer, som sætter spørgsmålstegn ved 1:3-forholdet, er, hvilke våben der brydes igennem med, i hvilket tempo og med hvilken logistik. Her er der grund til med IISS' The Military Balance 1987-88 at minde om, at forholdet på Vestfronten i 1940 faktisk var 1:1, hvilket ikke forhindrede det velkendte succesrige gennembrud for de tyske styrker, som er modellen bag den sovjetiske OMG-strategi.

Som det fremgår, åbner der sig på vejen til en dybtgående konventionel nedrustning et væld af problemer, når våbenarterne skal vejes mod hinanden og styrkeforholdet over hele Europa skal bringes i balance. Forhandlingerne vil tage tid. Ikke mindst er kontrol med konventionel nedrustning langt vanskeligere end med atomar, men disse givetvis meget vanskelige og langstrakte forhandlinger skal ikke forhindre, at vi stiler mod resultater på andre områder, således som NATO foreslår.

Vi skal tilstræbe dybtgående konventionel nedrustning for at opnå større sikkerhed, men så må vi faktisk allerførst erkende, at der er en grænse, hvorunder vi ikke kan gå.

Og den går, hvor vi ikke længere har den fornødne holdetid til, at vore allierede kan nå frem, hvor vi ikke har ammunition til at holde ud mere end de første timer, hvor vi ikke kan afvise et angreb, inden det når vore kyster, hvor vi ikke har tilstrækkeligt uddannet mandskab, der straks kan afvise et lynangreb, og hvor hjemmeværnet ikke er stort og veludrustet nok.

Kommer vi under sådanne grænser, som vi vel rent faktisk allerede er meget tæt på, har vi skabt den usikkerhed, som det er vores fælles mål at fjerne fra verden og vort fælles ansvar ik-

ke at bringe Danmark i. For som Sophus Clausen har udtrykt det: »Hvert tomrum vil fyldes«. Vi skal ikke gøre Danmark til et sådant tomrum.

Ud fra erkendelsen af, at vi næppe selv har ret meget at skære ned på, må vor fornemste opgave i dag at være at fremme den situation og det gensidige forhold, som gør nedrustning mulig. Den situation og dette forhold vil være et produkt af, at mistilliden mellem Øst og Vest er blevet mindre, og at de menneskelige relationer på tværs af jerntæppet er blevet mere intense.

En hovedopgave på vejen til en mere afspændt verden vil følgelig være at udvise fantasi, når vi skal foreslå og i fællesskab gennemføre tillidsskabende foranstaltninger og fremme respekten for menneskerettighederne, så vore medeuropæere i Østeuropa kan opleve et friere liv og større selvbestemmelse i deres egne huse. Thi hvad hjælper det at få et europæisk hus, hvis dette er fuldt af husspektakler?

Truslen om krig fjernes kun, hvis systemerne ikke længere truer hinanden og borgerne ikke længere føler sig truet af systemerne. På denne baggrund skal jeg anbefale, at man stemmer for den af hr. Lasse Budtz foreslåede og sammen med regeringspartierne og Det Radikale Venstre udarbejdede dagsorden, som jeg er glad for at der er så stor enighed om i dette Ting. Måske kan vi trods alt enes om mere, end man umiddelbart skulle tro, også efter at have hørt hr. Lasse Budtz i dag, og på den måde nærme os en mere konstruktiv konsensus i dansk sikkerhedspolitik, som Danmark trænger til.

Gensidighed, samtidighed, asymmetri er realistiske udgangspunkter for et resultat, vi lægger vægt på for at opnå stabilitet og sikkerhed. Dertil tjener ikke mindst fjernelsen eller reduktionen af tanks, landgangsfartøjer osv., og derfor skal jeg varmt anbefale, at man stemmer for denne dagsorden.

Bjørn Elmquist (V):

Når vi drøfter konventionelle styrkeforhold, er det et historisk faktum, at man igennem tiderne har interesseret sig for opgørelser af, hvem der er stærkest, vurderinger af, hvem der har styrken.

Vi har mange ekspertvurderinger foran os, og der er selvfølgelig forskel imellem dem. Nogle lægger vægt på det ene, andre lægger vægt på det andet. Det hænger også sammen